

HE sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 124/2025 vp)

SAMI AALTO, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
LAKIVALIOKUNTA 7.10.2025

Tausta

- Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa todetaan, että Suomi siirtyy asteittain digitaalisten palveluiden ensisijaisuuteen viranomaisasiointikanavana.
- Hallituskauden aikana lainsäädäntöä muutetaan siten, että viranomaisen tiedoksiannot lähetetään ensisijaisesti sähköisesti niille hallinnon asiakkaille, joille se on mahdollista.
- Kehittämisellä toimeenpannaan myös Suomen digitaalisen kompassin tavoitteita.
- Osa hallitusohjelmaan sisältyvän valtionhallinnon tuottavuusohjelman toimeenpanoa.
- Vireillä rinnakkaishanke, jonka tavoitteena mahdollistaa tiedoksiantojen näyttäminen yksityisissä digipostipalveluissa

HE:n valmistelusta

- Luonnos hallituksen esitykseksi on valmisteltu valtiovarainministeriön 13.5.2024 asettamassa lainsäädäntötyöryhmässä (VN/9952/2024) yhdessä oikeusministeriön kanssa.
- Työryhmä on lisäksi 23.5.2024 asettanut itsenäisesti toimivan alatyöryhmän (VN/9952/2024) oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädännön muutostarpeiden arviointia varten.

Lausuntokierros ja lausuntopalaute

- HE luonnos oli lausuntokierroksella 5.3.–16.4.2025
 - Lausuntoja saapui 130, joista yksi toimija ilmoitti, ettei anna lausuntoa ja viisi organisaatiota, ettei niillä ole lausuttavaa.
 - Lausuntotiivistelmä ja lausunnot ovat hankeikkunassa (VM085:00/2024)
 - Lausunnoissa pääosin kannatettiin esityksen tavoitetta sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuudesta
 - Eniten kritiikkiä herätti oikeusturvaan ja yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset
- Arviointineuvosto antoi lausunnon 1.7.2025

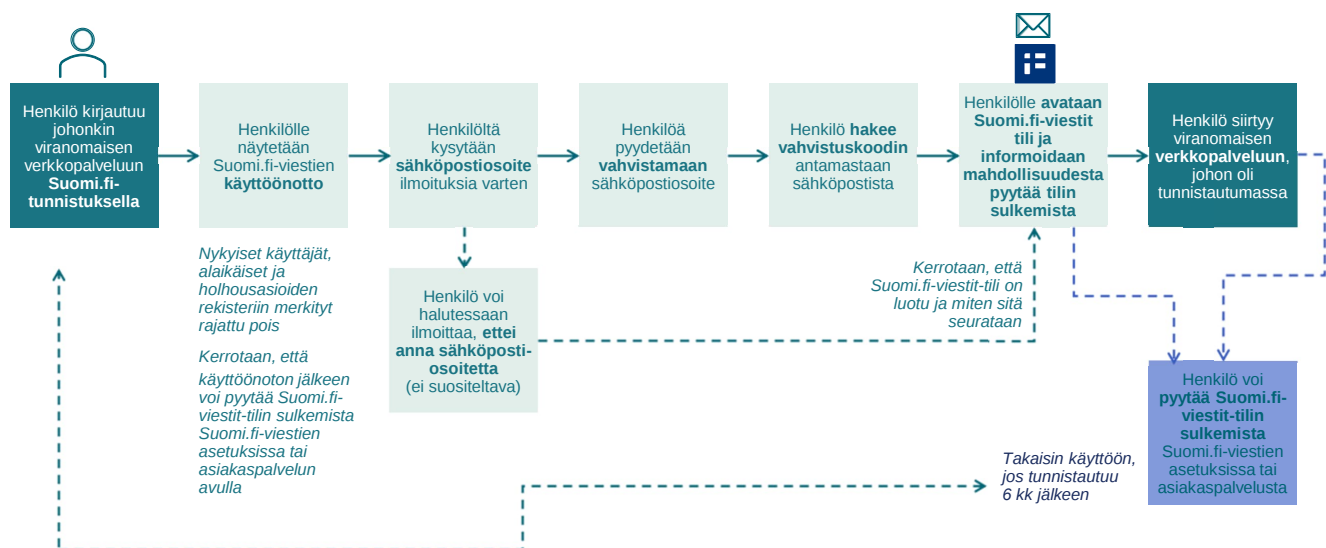
Suomi.fi-viestit (viestinvälityspalvelu) nykytilassa

- Voimassa olevan tukipalvelulain 3 §:n 1 momentin 7 kohdassa säädetään viestinvälityspalvelusta, jonka avulla käyttäjäorganisaatio ja käyttäjä voivat lähettää toisilleen sähköisiä viestejä ja jota hyödyntäen asiakirja voidaan antaa tiedoksi sähköisesti tai postitse.
- Viranomaisilla on velvollisuus palvelun käyttöön. Myös muut julkishallinnon organisaatiot voivat käyttää Suomi.fi-viestejä.
- Suomi.fi-viesteihin viestejä vastaanottaville kansalaisille ja yrityksille palvelu näkyy omana digitaalisena postilaatikkona Suomi.fi-verkkopalvelussa ja -mobiilisovelluksessa.
- Suomi.fi-viestit ottanut käyttöön jo 2,2 miljoonaa kansalaista
- Suomi.fi-tunnistusta ja siten julkisen hallinnon asiointipalveluja käyttää vuodessa yli 4 miljoonaa henkilöä

Keskeiset muutosehdotukset tukipalvelulakiin (VM)

- Ehdotettavan sääntelyn myötä Suomi.fi-tunnistusta käyttävälle luonnolliselle täysi-ikäiselle henkilölle avattaisiin Suomi.fi-viestit tili, jos hänellä
 - ei ole vielä Suomi.fi-viestejä käytössä ja
 - jos hänelle ei ole holhousasioiden rekisterin mukaan määrätty edunvalvojaa tai vahvistettu edunvalvontavaltuutettua
- Henkilö voisi antaa Suomi.fi-viestit tilille sähköisen osoitteen (sähköpostiosoite) ilmoitusten vastaanottamista varten, mutta tämä ei olisi pakollista.
- Henkilöä informoitaisiin tilin avaamisen vaikutuksista.
- Tilin avaamisen jälkeen henkilö voisi jo tunnistautumisen yhteydessä tai myöhemmin omasta tai puolesta-asioijan pyynnöstä lopettaa Suomi.fi-viestien käytön ja siirtyä paperitiedoksiantojen vastaanottamiseen.
- Mikäli Suomi.fi-viestien käytön päättänyt henkilö käyttää Suomi.fi-tunnistusta kuuden kuukauden kuluttua käytön päättämisestä, hänelle avattaisiin uudestaan Suomi.fi-viestit -tili vastaavalla menettelyllä tunnistautumisen yhteydessä
- Muilta osin Suomi.fi-viestien käyttöönotto, käyttö tai käytön päättäminen ei muutu nykytilaan verrattuna.

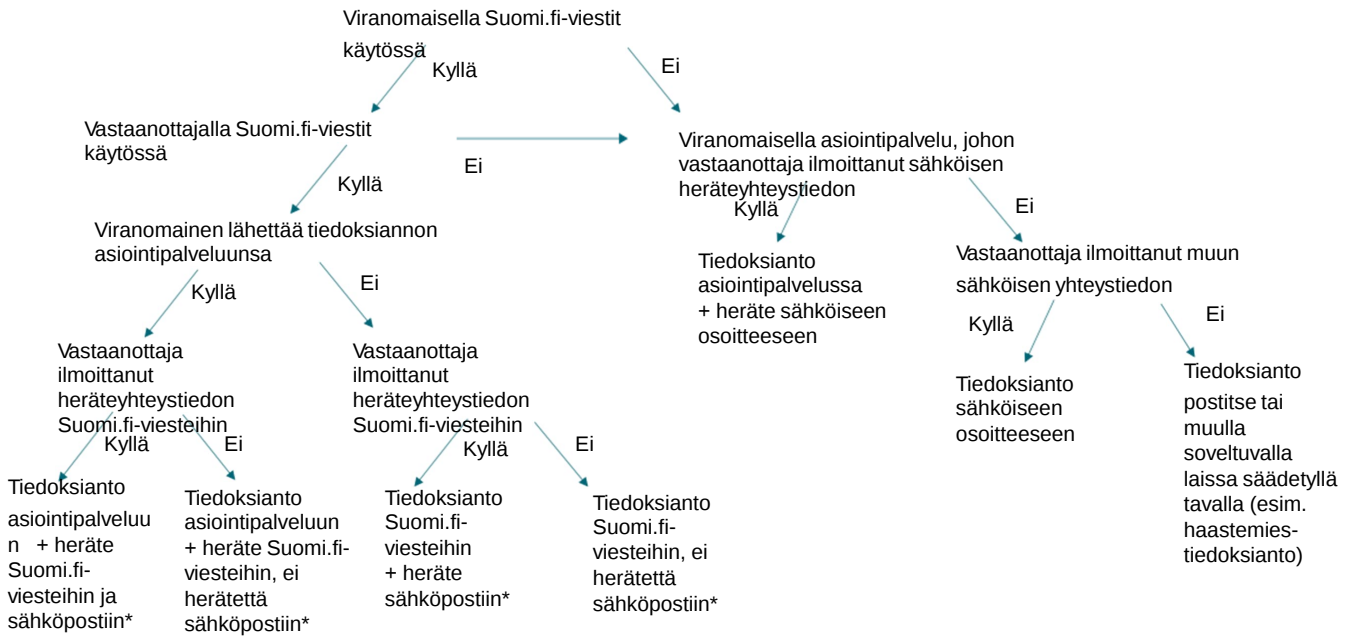
Suomi.fi-viestit-tilin avaaminen

Keskeiset ehdotukset asiointilakiin (OM)

- Uudet tiedoksiantosäännökset mahdollistaisivat viranomaiselle sähköisen tiedoksiannon toimittamisen viestinvälityspalveluun, eli Suomi.fi-viesteihin, ilman vastaanottajan erillistä suostumusta, jos vastaanottajalla on viestinvälityspalvelu käytössään.
 - Uusi herätesääntely: silloin, kun vastaanottaja on antanut Suomi.fi-viesteihin sähköisen yhteystiedon, vastaanottajalle lähetettäisiin uudesta palveluun toimitetusta tiedoksiannosta ilmoitus kyseiseen sähköiseen osoitteeseen.
- Viranomainen voisi toimittaa sähköisen tiedoksiannon ilman erillistä suostumusta myös viranomaisen omaan sähköiseen asiointipalveluun, jos henkilön Suomi.fi-viesteihin lähetetään tästä ilmoitus.
 - Jos Suomi.fi-viestit ei ole vastaanottajalla tai viranomaisella käytössä, tiedoksianto viranomaisen asiointipalveluun edellyttää, että ilmoitus lähetetään vastaanottajan tätä tarkoitusta varten ilmoittamaan sähköiseen osoitteeseen.
- Muu sähköinen tiedoksianto esimerkiksi suoraan henkilön sähköpostiosoitteeseen edellyttäisi, että henkilö on antanut viranomaiselle tämän sähköisen osoitteen yhteystiedokseen.
- Esitutkinta ja poliisitutkinta lisättäisiin asiointilain soveltamisalaan, mikä mahdollistaa sähköisen tiedoksiannon hyödyntämisen näissä menettelyissä

Asiakirjan sähköinen tiedoksianto (hieman yksinkertaistettuna)

VALTIOVARAINMINISTERIO
FINANSMINISTERIET

*) Lisäksi mahdollista valita sovellusilmoitus puhelimeen

Oikeushallinnon viranomaisia ja tuomioistuimia koskeva sääntely 1/2

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi oikeushallinnon viranomaisia ja tuomioistuimia koskevaan sääntelyyn sisältyviä, asiakirjojen tiedoksiantoa koskevia säännöksiä.
- Sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta korostettaisiin muiden tiedoksiantotapojen rinnalla oikeudenkäymiskaaressa, hallintoprosessilaissa ja eräiden muiden lakien vastaavissa säännöksissä.
 - Lähtökohta jatkossakin on, että tuomioistuinmenettelyn asiakirjat toimitetaan henkilön prosessiosoitteeseen, joka voi olla joko sähköinen osoite kuten tili Suomi.fi-viesteissä tai sähköpostiosoite, taikka postiosoite.
 - Tuomioistuimilla ja syyttäjällä säilyvät käytössään vaihtoehtoiset tiedoksiantotavat kuten tiedoksianto saantitodistuksella tai vastaanottotodistuksella, puhelintiedoksianto ja haastemies-tiedoksianto.
- Hallintoprosessilain muutoksilla tuomioistuin voi tietyin edellytyksin katsoa henkilön prosessiosoitteeksi hallintotuomioistuimen asiointipalvelun, mikä edistäisi asiointipalvelun käyttöä niillä, jotka pystyvät sitä käyttämään.

VALTIOVARAINMINISTERIO
FINANSMINISTERIET

Oikeushallinnon viranomaisia ja tuomioistuimia koskeva sääntely 2/2

- Sähköisen tiedoksiannon edistämiseksi ja henkilön yksilöimiseksi tuomioistuinmenettelyssä oikeudenkäymiskaareen, hallintoprosessilakiin ja eräiden muiden lakien vastaaviin säännöksiin lisättäisiin velvollisuus asianosaisen sekä todistajan tai muun kuultavan henkilötunnuksen tai yritys- ja yhteisötunnuksen ilmoittamisesta.
 - Säännökset eivät velvoita tunnusten selvittämiseen, vaan tunnus tulisi ilmoittaa vain, jos se on henkilön tiedossa.
 - Tunnukset tulisi ilmoittaa soveltuvalla tavalla, mikä mahdollistaa ilmoittamisen myös muuten kuin haastehakemuksessa tai valituskirjelmässä.
- Ulosottokaaren, oikeusapulain ja vaalilain säännöksiä yhdenmukaistettaisiin tukipalvelulain ja hallintolain yleissääntelyn kanssa.
 - Ulosottokaaren tehtäisiin lisäksi muutoksia koskien uloston velalliselle lähettämiä ilmoituksia.

Vaikutuksista

- Ensisijaisesti digitaalisen viranomaisviestinnän edistämishjelman koko julkiselle hallinnolle tavoitelluiksi säästöiksi on arvioitu yhteensä noin 40 miljoonaa euroa vuodessa, kun paperipostista voitaisiin luopua.
 - Tavoite laskettu hankkeen alun käyttäjämäärän (1,3 miljoonaa käyttäjää) mukaisesti.
- Vuoden 2025 loppuun mennessä Suomi.fi-viestien käyttäjiä on arvioitu olevan 2,5 miljoonaa. Noin 2 miljoonaa potentiaalista käyttäjää kuitenkin vielä jäljellä.
 - Tämän vuoksi mainitusta säästötavoitteesta saavutetaan ohjelman aikaisilla toimilla arviolta noin 15 miljoonaa jo ennen lakimuutoksia, jolloin tällä esityksellä ehdotetuilla muutoksilla tavoitellaan noin 25 miljoonan euron säästöjä.
 - Esityksen säästövaikutus olisi valtionhallintoon enimmillään reilu 20 miljoonaa euroa.
 - OM:n hallinnonalan säästöpotentiaali on arviolta 2-4 miljoonaa. Säästöjen toteutuminen riippuu erityisesti Suomi.fi-viestit-tilien määrän kasvusta, sähköisen prosessiosoitteen käytön yleistymisestä tuomioistuimissa sekä yleisten tuomioistuinten asianhallintajärjestelmän (AIPA) teknisestä kehityksestä.
 - Lakimuutoksella tavoitellaan pysyvää toimintatavan muutosta ja siten pysyviä säästöjä
- Esityksessä arvioitu erityisesti esityksen yhdenvertaisuus- ja oikeusturvavaikutuksia, miltä osin pyydetään PeV:n lausuntoa esityksestä.

Voimaantulo

- Lakien on tarkoitus tulla voimaan 12.1.2026

Kiitos!

SAMI AALTO
NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
ETUNIMI.J.SUKUNIMI@GOV.FI